

تحلیل میزان اثرگذاری فرایندهای جهانی شدن بر کیفیت زندگی روستاییان مطالعه موردی: روستاهای دهستان کبود گنبد شهرستان کلات

حمداالله سجاسی قیداری^۱ - استادیار گروه جغرافیا، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران
الهام عاشوری - کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران
رمضان فخرایی - کارشناسی تکنولوژی معماری، دانشگاه آزاد اسلامی بجنورد، بجنورد، ایران
مجید جویانی آبی بیگلو - کارشناسی ارشد معماری، دانشگاه سراج تبریز، تبریز، ایران.

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۱۰/۰۵

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۱۲/۲۷

چکیده

به نظر می‌رسد که جهانی شدن برای مردم بیم و امید به ارمغان آورده است. در این بین آثار جهانی شدن بر روستاییان عمق و پیچیدگی بیشتری دارد. در این راستا تحقیق حاضر با هدف میزان اثرگذاری فرایندهای جهانی شدن بر کیفیت زندگی روستاییان انجام شده است. روش تحقیق توصیفی - تحلیلی به شیوه پیمایش میدانی در بین ۱۰ نقطه روستایی با حجم نمونه ۱۱۸ نفر بوده است. جمع آوری داده‌ها از طریق ابزار پرسشنامه در قالب ۴۲ شاخص در سه بعد اقتصادی، اجتماعی، کالبدی - محیطی در سطح دهستان کبودگنبد شهرستان کلات می‌باشد. نتایج بدست آمده نشان می‌دهد که روستاهای دهستان کبود گنبد، به طور نابرابر از فرایندهای جهانی تاثیر پذیرفته اند به طوری که روستای گرو با گرفتن رتبه یک بیشتر از سایر روستاها از فرایندهای جهانی تاثیر پذیرفته است. ویژگی های کارکردی روستاهای ایران نشان می‌دهد که به دلیل محدودیت های اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی حاکم بر جامعه روستایی و تجربیات جهانی حاصل از جهانی شدن، تهدیدهای فراوی روستاها بیشتر از فرصت های پیش روی آنان است.

واژگان کلیدی: جهانی شدن، کیفیت زندگی، توسعه روستایی، تغییرات روستایی.

نحوه استناد به مقاله: سجاسی قیداری، حمداالله، عاشوری، الهام، فخرایی، رمضان و جویانی آبی بیگلو، مجید (۱۳۹۹)، تحلیل میزان اثرگذاری فرایندهای جهانی شدن بر کیفیت زندگی روستاییان (مطالعه موردی: روستاهای دهستان کبود گنبد شهرستان کلات)، پژوهشنامه جغرافیا و نظام‌های فضایی، ۱ (۴)، ۲۰-۳۸.

<http://jgss.ir/Article/15826>

مقدمه

هر عصری تکیه بر مفاهیمی دارد که تصور عموم مردم را به خود جلب می‌کند و اخیراً جهانی شدن به عنوان یکی از این مفاهیم در عصر ما ظهور کرده است (پور احمد و رستمی، ۱۳۸۴: ۳) بدون شک، جهانی شدن باعث بوجود آمدن رابطه غیر قابل انکاری بین سطوح محلی، ملی و بین‌المللی شده است (نجازاده، ۱۳۹۱: ۲). جهانی شدن اصطلاحی است که در تفسیر دنیای چند بعدی و پیچیده امروز کاربرد دارد و دربرگیرنده دگرگونی‌های رخ داده در روندهای کنونی جریان‌های اجتماعی و فرهنگی است (روبرتس، ۲۰۰۸: ۱). از نکات عمده و مهمی که همواره در جهانی شدن مطرح است، تاثیرگذاری پیامدهای آن بر فرهنگ محلی و روستایی است. این نگرانی وجود دارد که با توسعه جهانی شدن در فرهنگ جهانی حل شوند و با آن درآمیزند و از بین بروند. ایجاد فرهنگ واحد مصرفی جهانی و نابودی و یکپارچگی محصولات و جوامع محلی از تبعات منفی جهانی شدن است (تن دون، ۲۰۰۴: ۲). اما باید در نظر داشت که کیفیت زندگی در محیط‌های روستایی تحت تاثیر و عوامل و نیروهای متعدد و گوناگونی می‌باشد. یکی از مهم‌ترین عوامل و نیروها، فرایندهای جهانی شدن است که عرصه‌های اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی روستاها را در بر گرفته است، بطوریکه شکل‌گیری و تبدیل شدن زندگی روستاییان به زندگی شهری و مدرن تحت تاثیر این فرایند بوده است (وثوقی و دیگران، ۱۳۸۸: ۳). نادیده گرفتن مسائل و مشکلات روستاییان موجب اتلاف انرژی و توانایی بخش عظیمی از جامعه می‌شود. عدم توجه به زندگی روستاییان در عرصه‌های مختلف در روستا، امکان به نتیجه رساندن بسیاری از طرح‌های اجتماعی و اقتصادی را بی نتیجه می‌سازد، یکی از عواملی که موجب می‌شود روستاییان در عرصه‌های مختلف روستا حضور و فعالیت داشته باشند بهبود کیفیت زندگی آنهاست. بهبود کیفیت زندگی در روستا یک فرصت و منفعتی است برای برنامه‌ریزان روستایی تا از بروز مشکلات اجتماعی، اقتصادی و ... جلوگیری کنند و در نهایت به بهبود شرایط زندگی در روستاها کمک کنند (خواجه نوری و مقدس، ۱۳۸۷: ۳). روستاهای ایران در دهه‌های گذشته به ویژه دو دهه اخیر با رشدی روزافزون تحت تاثیر این فرایند روبرو بوده اند. بطوریکه گسترش روز افزون فناوری اطلاعات و ارتباطات و پیشرفت‌های بشری ناشی از علم و تکنولوژی و ... علاوه بر تحت تاثیر قرار دادن شهرها به روستاها نیز نفوذ کرده، هم اکنون روستاها در ابعاد مختلف کیفیت زندگی از جمله کالبدی، اجتماعی، اقتصادی و ... تحت تاثیر این پدیده و فرایندهای ناشی از آن قرار گرفته‌اند. امروزه فرهنگ جهانی با نیروی عظیم تبلیغات و قدرت روز افزون، تقریباً می‌تواند هر نقطه از دنیا را تحت تاثیر خود قرار دهد، حتی روستاهای دور افتاده و کوچک را و سپس تاثیری نازدودنی بر کیفیت زندگی محلی بر جای نهد. امروزه هر کدام از ابعاد کیفیت زندگی در روستاها به گونه‌ای از فرایندهای جهانی تاثیر پذیرفته‌اند جهانی شدن که یک پدیده گسترده جهانی است، آثار متفاوتی بر زندگی مردم جهان، از جمله شهری روستایی، بر جای نهاده است (با اقتباس از طاهرخانی، ۱۳۸۳: ۲). فشارهای ناشی از جهانی شدن بر نواحی روستایی بیشتر از سایر نواحی است، زیرا تراکم پایین جمعیت، تنوع فعالیت‌های اقتصادی و سطح نامتعارف بالای فقر بر شدت آسیب‌پذیری نواحی روستایی می‌افزاید (محمدنژاد و خدادادی، ۱۳۹۰: ۲). این مسائل ما را به این سوال رهنمون می‌کند که فرایندهای جهانی چه تاثیراتی بر کیفیت زندگی روستاییان دارد؟ از آنجا که تحقیقات متعددی در زمینه جهانی شدن و کیفیت زندگی صورت گرفته اما همه آن‌ها به نوعی این دو مقوله را به طور جداگانه مورد سنجش قرار داده‌اند و همچنین خلاء مطالعات صورت گرفته در این حوزه در کشورهای در حال توسعه همچون

ایران و به خصوص شهر مشهد، و همچنین کمبود دانش کافی در زمینه اختلاف سطوح کیفیت زندگی در مقیاس‌های کوچک همچون روستا و... از مهم‌ترین ضرورت‌های انجام این مطالعه است.

جدول ۱: ادبیات تحقیق پیرامون کیفیت زندگی و جهانی شدن

محقق	عنوان تحقیق	یافته‌های تحقیق
قنبری و همکاران، ۱۳۹۲	سنجش و ارزیابی شاخص کیفیت زندگی در مناطق روستایی	نتایج این پژوهش نشان داد میزان رضایتمندی از کیفیت زندگی و سطح کیفیت زندگی مردم دهستان میانده از نظر ابعاد سلامت جسمانی و روانی، در حد متوسط و بالاتر است؛ اما از حیث ابعاد سلامت محیط، سلامت اجتماعی و اقتصادی، میانگین رضایتمندی، پایین‌تر از حد متوسط است. به علاوه بررسی‌ها نشان داد بین رضایتمندی از ابعاد پنج‌گانه کیفیت زندگی، همبستگی مستقیم وجود دارد.
افتخاری، رکن‌الدین و همکاران، ۱۳۸۹	ارزیابی کیفیت زندگی در نواحی روستایی	در این مقاله سعی شده است که به این پرسش اصلی پاسخ داده شود که ویژگی‌های کیفیت زندگی از دیدگاه جامعه نمونه کدام‌اند. یافته‌ها نشان می‌دهند که بر اساس دیدگاه‌های جامعه نمونه، کیفیت آموزش، کیفیت محیط مسکونی، کیفیت محیط فیزیکی و کیفیت درآمد و اشتغال، پایین‌تر از حد متوسط ارزیابی شده‌اند. همچنین یافته‌های تحقیق نشان دهنده آن است که میان جامعه نمونه به لحاظ رضایتمندی از مولفه‌های موثر بر کیفیت زندگی، تفاوت معنا داری وجود دارد.
صابونچی، ۱۳۹۰	نگرش برنامه چهارم توسعه به کیفیت زندگی و بررسی میزان تحقق شاخص‌های آن	در این مقاله به مشاهده اثرات تغییرات و سیاست‌گذاری‌ها و اندازه و اهمیت آن، به طور عینی در برنامه چهارم می‌پردازد. عملکرد شاخص‌های ناظر بر کیفیت زندگی در بخش‌های مختلف برنامه چهارم گویای این است که با وجود آنکه در مبانی نظری برنامه چهارم بعد از انقلاب، کیفیت زندگی در سه قلمرو نیازهای حمایتی، نیازهای محیطی و نیازهای اساسی مورد توجه بوده، اما در متن برنامه کیفیت زندگی ناظر بر نظام بهداشت و درمان است.
نजारاده، ۱۳۹۱	تطبيق نظریات جهانی شدن فرهنگ در روستاها بر اساس شاخص‌های سبک زندگی.	نتایج مطالعه نشان می‌دهد که در منطقه یاد شده، تفاوت در سبک زندگی را نه در همه گروه‌ها بلکه عمدتاً در بین دانشجویان و شاخص رسانه‌ها مشاهده کرد و تاثیر پذیری از رسانه‌ها بر دیگر جنبه‌های زندگی آنان نیز سایه انداخته است.

منبع: تنظیم بر اساس منابع در دسترس، ۱۳۹۹

اسکات (۲۰۰۱) در تحقیق خود با تمرکز بر کیفیت زندگی نشان داده است که جهانی شدن به دلیل حذف مشاغل به ویژه در بخش صنعت اثر منفی بر کیفیت زندگی انسان‌ها دارد. به عقیده گیلن (۲۰۰۰) و همچنین سوروس (۲۰۰۱) جهانی شدن با کاهش حیطه نفوذ دولت، توانایی آنها را در ارتقای کیفیت زندگی کاهش می‌دهد. ساپکوتا در مقاله‌ای (۲۰۱۱) با استفاده از مدل اثرات ثابت و الگوی داده‌های تابلویی به بررسی اثر جهانی شدن بر کیفیت زندگی برای ۱۲۴ کشور در حال توسعه طی دوره‌های زمانی ۲۰۰۵-۱۹۹۷ پرداخته است. مدل وی نتایج حاصل از این تحقیق را نشان می‌دهد، که جهانی شدن باعث ارتقای سطح توسعه انسانی و توسعه جنسیتی و کاهش فقر انسانی، در کشورهای مورد مطالعه می‌باشد. اسپرسو (۱۹۹۹) به بررسی اثر آزاد سازی اقتصادی و کیفیت زندگی پرداخته است، در این پژوهش اثر آزاد سازی اقتصادی بر امید به زندگی و میزان سواد بررسی شده است. طبق نتایج بدست آمده، آزادی اقتصادی بیشتر، منجر به افزایش کیفیت زندگی و نیز بهبود کیفیت زندگی طی زمان شده است. زوئیلک (۲۰۰۱) نیز در مقاله‌ای نشان داده که آزاد سازی تجاری ناشی از جهانی شدن به رشد، قابلیت کارایی و دستمزدها کمک کرده و کیفیت زندگی

کارگران را افزایش می‌دهد. همانطور که از بررسی پیشینه تحقیق مشخص می‌گردد، در مطالعات داخلی میزان توجه به اثرگذاری جهانی شدن بر کیفیت زندگی ضعیف می‌باشد اما در مطالعات خارجی می‌توان مطالعاتی در این زمینه مشاهده کرد. بر این اساس هدف این مطالعه بررسی تاثیر فرایند جهانی شدن بر کیفیت زندگی روستاییان در روستاهای دهستان کبود گنبد شهرستان کلات می‌باشد. اهمیت این مطالعه از آنجا ناشی می‌شود که اگر بتوان عوامل موثر تاثیر گذاری که دارای تاثیر مثبت هستند به خوبی شناخت و در جهت تقویت آنها برنامه ریزی کرد و همچنین اثر عوامل مخرب بر کیفیت زندگی روستاییان را کاهش داد می‌توان به بهبود شرایط و زندگی روستاییان در روستا امیدوار شد. بر این اساس سوالات به این شکل قابل صورتبندی است که: تا چه میزان بین فرایندهای کیفیت زندگی روستاییان و به تبع آن توسعه روستا رابطه معناداری وجود دارد؟ و کدام بعد از ابعاد کیفیت زندگی بیشتر تحت تاثیر فرآیند جهانی شدن قرار گرفته است؟

مبانی نظری

جهانی شدن

در سال‌های اخیر جهانی شدن با توجه به روند پرشتاب خود، یکی از مهم‌ترین فرآیندهای فراگیر مشاهده در میان دانشمندان، سیاست‌گزاران، سیاست‌مداران و حتی عموم مردم بوده است. در نتیجه، دانشمندان تلاش‌های خود را به تجزیه و تحلیل اثرات جهانی شدن بر جنبه‌های مختلف زندگی انسان و جامعه اختصاص داده‌اند. تاکنون تعاریف متعددی از مفهوم جهانی شدن ارائه گردیده اما هنوز تعریفی جامع و فراگیر و مقبول همگان حاصل نشده است. دیوید هلد در کتاب مردم سالاری و نظام جهانی؛ جهانی شدن را حرکتی به سوی نوعی مردم سالاری جهان شمول می‌نگرد که در عین حال، کثرت فرهنگی و اقتصادی را نیز در برخواهد داشت (شیبانی، ۱۳۸۱: ۶). بحث و مجادلات دانشمندان در مورد مکانیسم اثر و برندگان و بازندگان جهانی شدن بسیار شدید است، بعضی از آنها کاملاً دیدی نقادانه نسبت به جهانی شدن دارند، به طوری که آنها معتقدند جهانی شدن، اثر منفی بر روی کیفیت زندگی و جامعه دارد. این افراد بر این باورند که جهانی شدن در حال ایجاد یک دوره جدید از تاریخ بشر است که در آن حکومت‌ها و دولت‌ها در بهبود کیفیت زندگی مردمان خود ناتوان هستند. به نظر آنان جهانی شدن موجب افزایش فقر و نابرابری درآمد و از دست رفتن هویت‌های محلی به ویژه روستاییان می‌شود. در مقابل نیز، بسیاری از دانشمندان تاثیر مثبت جهانی شدن بر کیفیت زندگی را باور دارند. به نظر هواداران جهانی شدن، فرصت‌هایی برای افزایش آگاهی و درآمد و دستمزد است که منجر به بهبود کیفیت زندگی می‌شود. به اعتقاد آنان جهانی شدن مزیت‌های زیادی برای انسان‌ها در پی خواهد داشت که هر کدام می‌تواند موجب تحول و افزایش روند پیشرفت کشورها گردد. گشایش بازارهای جهانی، افزایش رقابت، رفاه اجتماعی و اقتصادی بالاتر، گسترش دانش و تکنولوژی مثال‌هایی از این موارد هستند. با وجود این دو عقیده متضاد در مورد جهانی شدن بر شاخص کیفیت زندگی و اینکه همه قسمت‌های یک جامعه (شهر- روستا) خواه ناخواه درگیر فرآیند جهانی شدن می‌شوند (عبدی، ۱۳۹۲: ۸).

کیفیت زندگی

تاریخچه پیدایش مفهوم کیفیت زندگی به دوران ارسطو در ۳۸۵ سال قبل از میلاد مسیح باز می‌گردد. توجه جغرافیا به کیفیت زندگی و مفاهیم مربوط به آن به اواخر دهه ۱۹۶۰ بر می‌گردد. مفاهیم اولیه کیفیت زندگی، در مباحث مربوط به توسعه پایدار ارائه شده است. کیفیت زندگی (QOL) نیز از اصطلاحات مبهم است که تعریف واحدی بر آن وجود ندارد. در حالت کلی QOL را شدت درجه انتخاب می‌دانند، حق انتخاب بیشتر برای ساکنان یک کشور به معنای کیفیت بالاتر زندگی در آن کشور است. در گذشته انتخاب را بیشتر با رویکرد اقتصادی در نظر می‌گرفتند، و تولید ملی سرانه را به عنوان شاخص QOL می‌دانستند. تولید ملی سرانه علیرغم اهمیتی که دارد برای بیان وضعیت جنبه‌های

اجتماعی QOL ناکافی به نظر می‌رسید. لذا سازمان ملل برای رفع این نقص شاخص توسعه انسانی (HDI) را برای اندازه گیری همه جانبه QOL معرفی کرد. شاخص توسعه انسانی بر اساس مهمترین اجزاء دخیل بر QOL یعنی عمر طولانی، تحصیلات و استانداردهای مناسب زندگی بنا شده است (عبدی، ۱۳۹۲: ۸). مطالعات نشان می‌دهد که هریک از متخصصان برای اندازه گیری یا سنجش کیفیت زندگی از شاخص هایی استفاده کرده اند، به طور کلی و با توجه به مطالعات جهانی و در نظر گرفتن ساختار سیاسی و اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، می توان شاخص های کلی درج شده در جدول زیر را برای سنجش کیفیت زندگی روستاییان ارائه کرد (افتخاری وهمکاران، ۱۳۹۰: ۷۹).

جدول ۲: ابعاد و شاخص های تحقیق

بعد	شاخص
اقتصادی	تنوع فرصت شغلی، تنوع درآمدی، شیوه مصرف - مصرف گرایی، مادی گرایی
اجتماعی	مدگرایی، انسجام اجتماعی، اندازه خانواده، تغذیه، آگاهی و آموزش، بهداشت و سلامتی، امنیت، اوقات فراغت، ارزش های فردی و اعتقادی، ارزش های اجتماعی، تعامل اجتماعی
کالبدی - محیطی	کیفیت مسکن، کیفیت دسترسی، کیفیت محیط، کیفیت زیرساختها، مصرف منابع طبیعی، آلودگی محیطی، توسعه رسانه ها، استفاده از انرژی

ماخذ: نگارندگان، ۱۳۹۹

در این تحقیق، از میان دو رویکرد فوق، با توجه به قرابت بیشتر ابعاد ذهنی با مفهوم سرمایه اجتماعی، از دیدگاه امریکایی کیفیت زندگی، یعنی کیفیت ذهنی زندگی ناظر بر زندگی روستایی است: یعنی ما کیفیت زندگی ذهنی را با تاکید بر عرصه زندگی - روستا - مورد ارزیابی قرار می‌دهیم. بدین ترتیب در انتخاب شاخص های ارزیابی، ترکیبی از شاخصهای کیفیت زندگی و کیفیت محیط روستایی، با تاکید بر زندگی روستایی، مورد نظر پژوهشگران است.

روش تحقیق

روش تحقیق در مطالعه حاضر توصیفی - تحلیلی می‌باشد. اطلاعات مربوط به پیشینه تحقیق و کلیات موضوع، از طریق مطالعات کتابخانه ای و جستجو در سایتهای اینترنتی تهیه شده است. اطلاعات محیطی نیز به صورت میدانی و با استفاده از تکنیک های پرسشنامه، مصاحبه و بازدید از روستاهای نمونه، جمع آوری شده است. طراحی پرسشنامه بنابر ضرورت و هدف تحقیق یعنی اثرگذاری فرآیندهای جهانی بر کیفیت زندگی در طیف پنج گزینه ای (۱: کم، ۵: خیلی زیاد) صورت گرفته است. با توجه به روایی در تدوین و تنظیم پرسشنامه با کسب نظرهای متخصصان و کارشناسان برنامه ریزی روستایی و اعمال اصلاحات لازم، روایی پرسشنامه تایید گردید. پایایی آن نیز با استفاده از فرمول ویژه آلفای کرونباخ و نرم افزار SPSS در بعد اقتصادی ۷۰ درصد، اجتماعی ۹۱ درصد، زیست محیطی ۹۰ درصد بدست آمدند که ۷۰ درصد در سطح متوسط و ۹۰ و ۹۱ درصد در سطح بسیار مطلوب می‌باشند. بدیهی است هر قدر آلفای کرونباخ به ۱ نزدیک تر باشد همبستگی درونی بین سوالات بیشتر و در نتیجه پرسش ها همگن تر خواهند بود. جامعه آماری این پژوهش تمامی اقشار روستاییان در ۱۰ روستای دهستان کبود گنبد شهرستان کلات می‌باشد. و در نهایت با استفاده از فرمول کوکران ۹۲ خانوار برآورد گردید، که این تعداد خانوار مجدداً با استفاده از قاعده تسهیم به نسبت در بین ۱۰ روستای ذیل تفکیک شده اند، و در نهایت حجم نمونه به ۱۱۸ رسید.

جدول ۳: آبادی های دارای سکنه

نام دهستان	تعداد آبادی (۱۳۹۰)	تعداد آبادی های دارای سکنه (۱۳۹۰)
کبودگنبد	۲۱	۲۰

ماخذ: سالنامه آماری ۱۳۹۵

با استفاده از فرمول کوکران ۹۲ خانوار به عنوان نمونه انتخاب شده که این تعداد خانوار مجدداً با استفاده از قاعده تسهیم به نسبت در بین ۱۰ روستای ذیل تفکیک شده اند. در نهایت حجم نمونه به ۱۱۸ رسید.

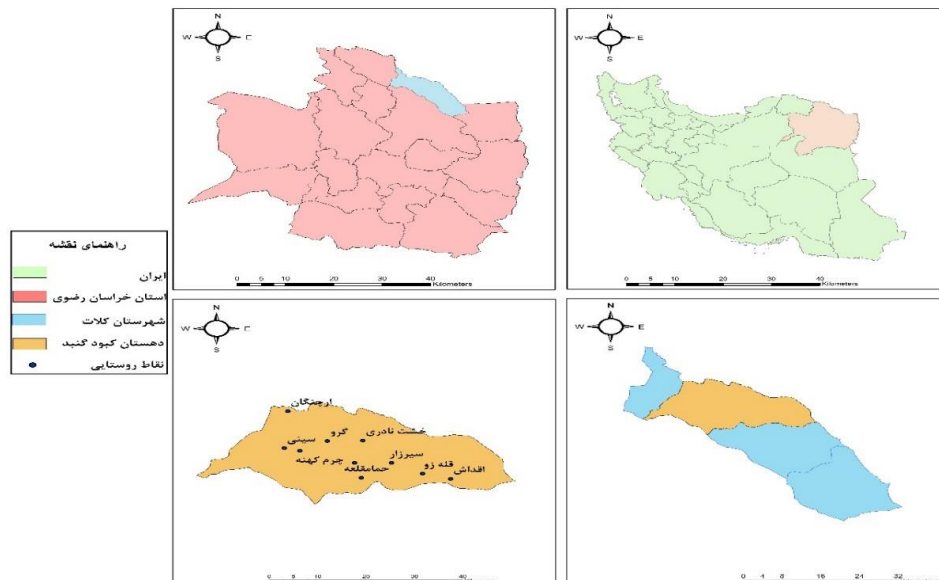
جدول ۴: تعداد نمونه گیری های صورت گرفته در محدوده مورد مطالعه

روستا	جمعیت	خانوار	تعداد نمونه ها	اصلاح جمعیت محدود
آقداش	۶۲۳	۱۷۲	۸	۱۰
سیرزار	۷۵۴	۱۸۸	۹	۱۰
قله زو	۹۷۸	۲۷۹	۱۳	۱۳
حمام قلعه	۸۲۲	۲۳۶	۱۱	۱۱
جلیل آباد	۱۸۴	۴۸	۲	۱۰
خشت	۳۷۱	۱۱۱	۵	۱۰
گرو	۱۹۴۷	۴۸۴	۲۳	۲۲
سینی	۳۵۴	۱۱۵	۵	۱۰
ارچنگان	۲۳۹	۸۰	۴	۱۰
چرم کهنه	۸۰۴	۲۴۸	۱۲	۱۲
جمع	۷۰۷۶	۱۹۶۱	۹۲	۱۱۸

ماخذ: جهاد کشاورزی دهستان کبودگنبد شهرستان کلات، ۱۳۹۹

تحقیق حاضر از جنبه هدف نیز کاربردی می باشد، زیرا نتایج حاصل از آن می تواند برنامه ریزان و تصمیم گیران امر را در زمینه امور اجتماعی و کاهش تاثیرات منفی تهاجم فرهنگی رهنمون باشد. روش تحقیق در این مطالعه بر اساس مطالعات میدانی، و جمع آوری داده ها از طریق پرسشنامه و روش نمونه گیری تصادفی می باشد. جامعه آماری تحقیق شامل تمامی اقشار روستاییان در روستاهای دهستان کبودگنبد شهرستان کلات می باشد. انتخاب نمونه از این جامعه آماری به صورت نمونه گیری تصادفی و حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران ۱۱۸ نفر برآورد گردیده است.

شکل ۱: موقعیت جغرافیایی دهستان

یافته‌های تحقیق

بررسی‌های توصیفی از ۱۱۸ پرسشنامه نشان می‌دهد که در روستاهای مورد مطالعه، از مجموع پاسخگویان تعداد ۵۵ نفر را زنان (۴۶٫۶٪) و تعداد ۶۳ نفر را مردان (۵۳٫۴٪) تشکیل می‌دهند. از نظر سطح سواد داده‌ها نشان می‌دهد که سطح تحصیلات دیپلم و بی سواد به ترتیب با ۳۵٫۶٪ و ۲۲٫۶٪ بیشترین افراد پاسخگو را تشکیل می‌دهد. سطح تحصیلات دیپلم به بالا با (۲۱٫۱) و راهنمایی (۱۲٫۷)، ابتدایی (۷٫۶) درصد، به ترتیب سایر افراد پاسخگو را در بر می‌گیرند.

جدول ۵: ویژگی‌های عمومی پاسخگویان

ویژگی عمومی	گروه‌ها	فراوانی مطلق هر گروه	درصد فراوانی
جنسیت	مرد	۶۳	۵۳٫۴
	زن	۵۵	۴۶٫۶
	جمع	۱۱۸	۱۰۰
سطح تحصیلات	بیسواد	۲۷	۲۲٫۶
	ابتدایی	۹	۷٫۶
	راهنمایی	۱۵	۱۲٫۷
	دیپلم	۴۲	۳۷
	دیپلم به بالا	۲۵	۲۱٫۱
جمع	۱۱۸	۱۰۰	

ماخذ: یافته‌های تحقیق (۱۳۹۹)

جدول ۶: میزان استفاده ماهیانه از اینترنت

مولفه	گروه‌ها	فراوانی مطلق هر گروه	درصد فراوانی
میزان استفاده ماهیانه از اینترنت	۰-۱	۱۴	۱۰
	۱-۱۰	۱۳	۱۱
	۱۰-۲۰	۱	۰٫۸
	۲۰-۳۰	۵	۴٫۲
	۳۰ و بیشتر	۱	۰٫۸
	جمع	۱۱۸	۱۰۰

ماخذ: یافته‌های تحقیق (۱۳۹۹)

جدول فوق نشان می‌دهد که رنج ساعتی ۰-۱ با ۱۰ درصد بیشترین درصد از پاسخگویان و رنج ساعتی ۲۰-۳۰ ساعت با ۶٫۸ درصد کم‌ترین درصد از پاسخگویان را در خصوص ساعات استفاده از اینترنت را نشان می‌دهد.

جدول ۷: بررسی مولفه‌ها

مولفه	بلی	درصد	خیر	درصد	بدون پاسخ	درصد
استفاده از موبایل	۹۴		۲۴		۱۱۸	-
میزان استفاده از کامپیوتر	۵۹	۵۰	۵۹		۵۰	-
میزان استفاده از بازبهای کامپیوتری	۴۹	۴۱	۶۹		۵۸	-
فیلمهای خارجی	۵۱	۴۳٫۲	۶۷		۵۶٫۸	-
تمایل به خوردن غذاهای آماده	۲۴	۲۰٫۳	۹۳		۷۸٫۸	۸
لغات انگلیسی	۳۲	۲۷٫۱	۸۶		۷۲٫۹	-

زبان غیر محلی	۴۵	۳۸,۱	۲۳	۶۱,۹	-	-
مسافرت‌های خارجی	۴۹	۲۴,۶	۶۹	۷۴	-	-
مدهای جدید	۵۵	۴۶,۶	۶۳	۵۳,۴	-	-
لباس با طرح های خارجی	۵۱	۴۳,۲	۶۷	۵۶,۸	-	-
دکوراسیون های جدید	۶۶	۵۵,۹	۵۲	۴۴,۱	-	-
برنامه های ماهواره	۳۹	۳۳,۱	۷۹	۶۶,۹	-	-
موسیقی های خارجی	۴۸	۴۰,۷	۷۰	۵۹,۳	-	-

ماخذ: یافته های تحقیق (۱۳۹۹)

جدول بالا مولفه های موجود در روستاهای مورد مطالعه را نشان می دهد. بیشتر این متغیرها از فراوانی بالایی برخوردار است. و بیشتر روستاییان به لحاظ برخورداری از این متغیرها پاسخ مثبت داده اند.

بررسی نرمال بودن متغیرها

در این آزمون فرضیه صفر نرمال بودن داده هاست. اگر مقدار Z Kolmogorov-Smirnov بین $+1,96$ و $-1,96$ باشد و سطح معناداری کمتر از $0,05$ باشد، فرضیه صفر رد می شود و نرمال بودن داده ها تایید می شود. نتایج جدول (7) نشان می دهد که کلموگروف-اسمیرنوف هر سه بعد اقتصادی، اجتماعی و کالبدی-محیطی بین $+1,96$ و $-1,96$ می باشد و سطح معناداری آن ها کمتر از $0,05$ می باشد. بدین منظور از آزمون t که برای بررسی نرمال بودن متغیرهاست استفاده می کنیم.

جدول ۸: آزمون کلموگروف- اسمیرنوف

نتیجه آزمون	سطح معنی داری	Kolmogorov-Smirnov Z	انحراف معیار	میانگین	بعد
تایید نرمال بودن	۰,۰۸	۱,۲۵	۱,۰۴	۲,۷۶	اقتصادی
تایید نرمال بودن	۰,۴۵	۰,۸۵۶	۰,۷۵۶	۲,۵۹	اجتماعی
تایید نرمال بودن	۰,۴۶	۰,۸۵	۰,۶۲۷	۲,۱۳	کالبدی- محیطی

ماخذ: یافته های تحقیق (۱۳۹۹).

بررسی شاخص های اصلی تحقیق

آزمون t

بعد اقتصادی پژوهش توسط ۶ شاخص بررسی گردیده است. به منظور بدست آوردن وضعیت اثرگذاری فرایندهای جهانی بر کیفیت زندگی روستاییان از آزمون t مستقل استفاده شده است. با توجه به جدول (9) میانگین، انحراف معیار، مقدار t و سطح معناداری برای هر یک از شاخص های مورد نظر آمده است. در تمام این شاخصها سطح معنی داری (sig) کمتر از $0,05$ است که بیانگر تاثیرات فرایندهای جهانی بر اقتصاد زندگی روستاییان می باشد. در بعد اقتصادی شاخص تقلید از سبک زندگی شهری با بالاترین میانگین بیشترین تاثیر گذاری را در زندگی روستاییان داشته است و شاخص فعالیت های اشتغال زایی با کمترین میانگین کمترین اثرگذاری را در این بعد از خود نشان داده است.

جدول ۹: شاخص های بعد اقتصادی تحقیق

شاخص	اختلاف میانگین	میزان اختلاف در سطح اطمینان ۹۵٪		سطح معنی داری	T مقدار	میانگین	انحراف معیار
		حد بالا	حد پایین				
تجمل گرایی	۲,۹	۳,۱۴	۲,۶۷	۰	۲۴,۵۶	۲,۹	۱,۲۸
شیوه مصرف	۳,۱۱	۳,۸۵	۲,۳۸	۰	۸,۴	۳,۱۱	۴,۰۳

۳,۰۸	۳,۲۷	۱۱,۵۳	۰	۲,۷	۳,۸۳	۳,۲۷	تقلید از سبک زندگی شهرنشینان
۰,۹۳	۲,۴۲	۲۸,۱۵	۰	۲,۵۲	۲,۵۹	۲,۴۲	کارافرینی
۰,۸۸	۲,۲۹	۲۸,۰۴	۰	۲,۱۳	۲,۴۵	۲,۲۹	اشتغال مولد و پایدار
۱,۱۷	۲,۶۱	۲۴,۰۹	۰	۲,۳۹	۲,۸۲	۲,۶۱	افزایش منابع درآمدی

ماخذ: یافته‌های تحقیق (۱۳۹۹).

بررسی اطلاعات گردآوری شده در بعد اجتماعی نشان داد میزان تاثیر حاصل از فرایندهای جهانی بر روی کیفیت زندگی اجتماعی روستاییان کاملا معنادار و چشم گیر است. از آنجایی که سطح معنی داری حاصل از آزمون t برای تمام شاخص‌ها کمتر از ۰/۰۵ است، لذا فرایندهای جهانی توانسته است موجبات اثر گذاری در بعد اجتماعی را تحقیق داشته باشد. با احتساب دامنه طیفی که بین ۱ تا ۵ بر اساس طیف لیکرت در نوسان است، نتایج نشان می‌دهد اثر گذاری فرایندهای جهانی بر ابعاد کیفیت زندگی بیشتر از حد متوسط ارزیابی شده اند. این تفاوت در سطح معناداری ۰,۰۵ معنادار و تفاوت مولفه‌ها از مطلوبیت عددی مورد آزمون مثبت می‌باشد. می‌توان با احتمال ۹۵٪ استدلال کرد که فرض H0 آزمون مبنی بر عدم تاثیر گذاری دومیانگین واقعی و مفروض رد شده و در مقابل، فرض H1 مبنی بر تاثیر گذاری این دومیانگین مورد پذیرش قرار می‌گیرد. در بعد اجتماعی شاخص تغییر فرهنگ با بالاترین میانگین بیشترین تاثیر را پذیرفته است و شاخص استفاده از نرم افزار (تلگرام، وایبر و...) کمترین تاثیر گذاری را داشته است.

جدول ۱۰: شاخص‌های بعد اجتماعی تحقیق

انحراف معیار	میانگین	مقدار t	سطح معنی داری Sig	میزان اختلاف در سطح اطمینان ۹۵٪		اختلاف میانگین	شاخص
				حد بالا	حد پایین		
۱,۲۷	۳,۱۰	۲۶,۴۸	۰,۰۰۰	۲,۸۷	۳,۲۳	۳,۱۰	تغییر فرهنگ پوشش
۱,۱۸	۲,۸۲	۲۵,۷۹	۰,۰۰	۲,۶۰	۳,۰۳	۲,۸۲	وحدت و یکپارچگی
۱,۲۲	۲,۷۰	۲۳,۹۰	۰,۰۰	۲,۴۷	۲,۹۲	۲,۷۰	حل اختلافات و دوری از نزاع
۱,۱۴	۲,۸۶	۲۷,۲۶	۰,۰۰	۲,۶۵	۳,۰۷	۲,۸۶	باروری
۱,۱۹	۲,۶۴	۲۴,۰۳	۰,۰۰	۲,۴۲	۲,۸۶	۲,۶۴	کاهش جمعیت
۰,۷۸	۲,۴۱	۳۳,۲۷	۰,۰۰	۲,۲۷	۲,۵۶	۲,۴۱	جایگزین کردن مواد غذایی سالم
۰,۸۲	۲,۳۸	۳۱,۵۳	۰,۰۰	۲,۲۳	۲,۵۳	۲,۳۸	الگوی وارداتی تغذیه
۱,۶۸	۲,۴۱	۱۵,۵۶	۰,۰۰	۲,۱۰	۲,۷۲	۲,۴۱	آگاهی و هشدار مواد سرطان زا
۱,۳۱	2,54	۲۱,۰۴	۰,۰۰	۲,۳۰	۲,۷۷	۲,۵۳	دانش و آگاهی
۰,۸۹	۲,۴۵	۲۹,۸۹	۰,۰۰	۲,۲۹	۲,۶۱	۲,۴۵	آموزش بکار گیری اینترنت
۰,۹۲	۲,۵۰	۲۹,۴۱	۰,۰۰	۲,۳۳	۲,۶۷	۲,۵۰	امنیت
۱,۱۲	۲,۳۲	۲۲,۴۲	۰,۰۰	۲,۱۱	۲,۵۲	۲,۳۲	امنیت مجازی
۱,۰۶	۱,۷۳	۱۷,۷۱	۰,۰۰	۱,۵۴	۱,۹۳	۱,۷۳	گوشی‌های هوشمند
۱,۱۹	۲,۰۹	۱۸,۹۴	۰,۰۰	۱,۸۷	۲,۳۰	۲,۰۹	سرگرمی‌های مجازی
۲,۲۶	۲,۳۳	۱۱,۱۷	۰,۰۰	۱,۹۲	۲,۷۴	۲,۳۳	مسافرت
۱,۱۶	۲,۶۶	۲۴,۹۱	۰,۰۰	۲,۴۴	۲,۸۷	۲,۶۶	تغییر ارزش‌های روستاییان
۱,۲۳	۲,۵۶	۲۲,۵۵	۰,۰۰	۲,۳۴	۲,۷۹	۲,۵۶	مسلط شدن ارزش‌های جهانی
۱,۱۲	۲,۷۴	۲۶,۶۰	۰,۰۰	۲,۵۴	۲,۹۵	۲,۷۴	تغییر ارزش‌ها
۱,۱۳	۲,۷۰	۲۵,۷۹	۰,۰۰	۲,۴۹	۲,۹۱	۲,۷۰	افزایش روابط
۰,۹۴	۲,۳۷	۲۷,۴۵	۰,۰۰	۲,۲۰	۲,۵۴	۲,۳۷	فردگرایی

ماخذ: یافته‌های تحقیق (۱۳۹۹).

شاخص‌های کالبدی-محیطی

در ارزیابی بعد کالبدی-محیطی بررسی اطلاعات گردآوری شده نشان داد میزان تاثیر حاصل از فرایندهای جهانی بر بعد کالبدی-محیطی بیشتر از حد متوسط است لذا تغییرات ایجاد شده در بعد کالبدی-محیطی نیز کاملاً معنادار و محسوس است. لذا فرایندهای جهانی توانسته است در بعد کالبدی-محیطی کیفیت زندگی روستاییان اثراتی داشته باشد. همانطور که ملاحظه می‌شود شاخص استفاده از وسایل نقلیه در این بعد با بالاترین میانگین توانسته است بیشترین تاثیرگذاری را در میان روستاییان داشته باشد و بر عکس شاخص امکانات تجاری با کسب پایین‌ترین میانگین کمترین تاثیرپذیری را داشته است.

جدول ۱۱: شاخص‌های بعد کالبدی-محیطی تحقیق

شاخص	اختلاف میانگین	میزان اختلاف در سطح اطمینان ۹۵٪		سطح معنی داری	مقدار t	میانگین	انحراف معیار
		حد بالا	حد پایین				
منابع جایگزین	۲,۵۳	۲,۷۴	۲,۳۲	۰,۰۰	۲۴,۰۴	۲,۵۳	۱,۱۴
استفاده از وسایل نقلیه	۳,۱۳	۳,۳۸	۲,۸۸	۰,۰۰	۲۴,۹۶	۳,۱۳	۱,۳۶
آلودگی صوتی	۲,۷۷	۳,۰۱	۲,۵۳	۰,۰۰	۲۲,۹۷	۲,۷۷	۱,۳۱
دسترسی به اینترنت و فناوری اطلاعات	۲,۴۴	۲,۶۳	۲,۲۵	۰,۰۰	۲۵,۴۶	۲,۴۴	۱,۰۴
وسایل ارتباط جمعی	۲,۰۷	۲,۲۳	۱,۹۲	۰,۰۰	۲۶,۳۹	۲,۰۷	۰,۸۵
انرژی‌های پاک	۲,۳۷	۲,۵۶	۲,۱۷	۰,۰۰	۲۴,۳۰	۲,۳۷	۱,۰۶
انرژی‌های جدید	۲,۲۷	۲,۳۵	۲,۰۴	۰,۰۰	۵,۳۳	۲,۲۷	۴,۶۲
امکانات تجاری	۱,۶۱	۱,۷۷	۱,۴۴	۰,۰۰	۱۹,۷۱	۱,۶۱	۰,۸۸
امکانات بهداشتی	۱,۹۸	۲,۱۶	۱,۸۰	۰,۰۰	۲۱,۸۲	۱,۹۸	۰,۹۸
امکانات آموزشی	۲,۲۷	۲,۰۷	۲,۰۷	۰,۰۰	۲۲,۶۰	۲,۲۷	۱,۰۹
بهداشت محیط	۲,۹۵	۳,۱۷	۲,۷۳	۰,۰۰	۲۶,۸۱	۲,۹۵	۱,۱۹
پارک و فضای سبز	۲,۰۰	۲,۱۷	۱,۸۳	۰,۰۰	۲۳,۲۵	۲,۰۰	۰,۹۳
زیرساخت‌ها	۲,۳۶	۲,۵۴	۲,۲۰	۰,۰۰	۲۶,۵۷	۲,۳۶	۰,۹۶۰
رعایت قوانین ساخت و ساز	۲,۴۵	۲,۵۴	۲,۱۸	۰,۰۰	۲۷,۶۸	۲,۴۵	۰,۹۶
امکانات	۲,۶۱	۲,۶۳	۲,۲۸	۰,۰۰	۲۶,۰۱	۲,۶۱	۱,۰۹
معماری	۲,۳۷	۲,۸۱	۲,۴۱	۰,۰۰	۳۲,۶۹	۲,۳۷	۰,۷۸

ماخذ: یافته‌های تحقیق (۱۳۹۹).

رابطه بین ابعاد اقتصادی، اجتماعی و کالبدی-محیطی

در جدول شماره (۱۱) میزان همبستگی هریک از متغیرهای اقتصادی، اجتماعی و کالبدی-محیطی مورد بررسی قرار گرفته است. باتوجه به داده‌های حاصل از همبستگی پیرسون، بین بعد اقتصادی با بعد اجتماعی و کالبدی-محیطی رابطه‌ی مثبت و معناداری در سطح ۰,۰۰ وجود دارد. وجود همبستگی بعد اقتصادی با خودش از نظر شدت بسیار قوی و در سطح معنی‌داری برابر با ۰,۰۰ می‌باشد. همچنین مقدار آماره پیرسون برای بعد اجتماعی ۰,۶۸۵ و در بعد زیست محیطی ۰,۶۰۸ می‌باشد که بیانگر این مطلب است که رابطه قوی بین این متغیرها وجود دارد و فرایندهای جهانی تاثیرات زیادی بر این ابعاد داشته است.

جدول ۱۲: ارتباط بین بعد اقتصادی با بعد اجتماعی و زیست محیطی

ضریب همبستگی پیرسون	بعد	اقتصادی	اجتماعی	کالبدی-محیطی
---------------------	-----	---------	---------	--------------

۰,۶۰۸	۰,۶۸۵	۱	مقدار آماره پیرسون	اقتصادی	
۰,۰۰	۰,۰۰	۰,۰۰	سطح معنی داری		

ماخذ: یافته‌های تحقیق (۱۳۹۹).

جدول شماره (۱۲) نشان می‌دهد که بین بعد اجتماعی با دو بعد اقتصادی و کالبدی- محیطی رابطه معناداری وجود دارد که مقدار آماره پیرسون نوع همبستگی و شدت آن را بیان می‌کند، شدت این رابطه قوی می‌باشد. سطح معنی داری در ۰,۰۰ نشان دهنده این است که بین این دو بعد رابطه معناداری وجود دارد. همچنین وجود رابطه بعد اجتماعی با خودش از نظر شدت بسیار قوی و معنادار می‌باشد. با توجه به مقدار آماره و سطح معنی داری می‌توان این گونه استنباط کرد که فرایندهای جهانی تاثیرات زیادی در این سه بعد داشته است.

جدول ۱۳: ارتباط بین بعد اجتماعی با بعد اقتصادی و زیست محیطی

ضریب همبستگی پیرسون	اجتماعی	بعد		
		اقتصادی	اجتماعی	کالبدی
		۰,۶۸۵	۱	۰,۷۱۴
		۰,۰۰	۰,۰۰	۰,۰۰
		سطح معنی داری	سطح معنی داری	سطح معنی داری

ماخذ: یافته‌های تحقیق (۱۳۹۹).

همانطور که در جدول شماره (۱۳) مشاهده می‌شود سطح معنی داری بین بعد زیست محیطی با بعد اجتماعی و اقتصادی ۰,۰۰، کوچک تر از ۰,۰۵ است و قابل تایید می‌باشد. همچنین میزان آماره پیرسون وجود رابطه معنادار و قوی بین ابعاد کالبدی- محیطی با دو بعد اجتماعی و اقتصادی را نشان می‌دهد البته رابطه بین بعد زیست محیطی با خودش از نظر شدت در سطح بسیار قوی است. با توجه به نتایج بدست آمده می‌توان بیان کرد فرایندهای جهانی توانسته است تاثیرات چشمگیری در زمینه اجتماعی، اقتصادی و کالبدی- محیطی داشته باشد.

جدول ۱۴: ارتباط بین بعد زیست محیطی با بعد اقتصادی و اجتماعی

ضریب همبستگی پیرسون	کالبدی- محیطی	بعد		
		اقتصادی	اجتماعی	کالبدی- محیطی
		۰,۶۰۸	۰,۷۱۴	۱
		۰,۰۰	۰,۰۰	۰,۰۰
		سطح معنی داری	سطح معنی داری	سطح معنی داری

ماخذ: یافته‌های تحقیق (۱۳۹۹).

روش آنتروپی:

آنتروپی یک مفهوم بسیار با اهمیت در علوم اجتماعی، فیزیک و تئوری اطلاعات است. زمانیکه داده های یک ماتریس آنتروپی بطور کامل مشخص شده باشند، روش آنتروپی می‌تواند برای ارزیابی وزن ها بکار رود (پورطاهری، ۱۳۹۲: ۸۸). در این مرحله پس از نرمال کردن ماتریس به روش معمولی به محاسبه E ، محاسبه درجه انحراف (d)، و محاسبه وزن می‌پردازیم.

جدول ۱۵: ماتریس نرمال شده شاخص‌های اقتصادی

تجمل گرایی	شیوه مصرف	سبک زندگی	کارافرینی	ایجاد اشتغال	درآمد	نام روستا
۰,۱۴	۰,۱	۰,۱۳	۰,۱۳	۰,۱۱	۰,۱۲	خشت
۰,۰۷	۰,۰۶	۰,۰۶	۰,۰۸	۰,۰۸	۰,۰۷	سیرزار
۰,۱	۰,۰۸	۰,۱۱	۰,۱	۰,۱	۰,۱	قله زو

سینی	۰,۰۸	۰,۱۱	۰,۰۹	۰,۰۶	۰,۰۷	۰,۰۸	
گرو	۰,۱۲	۰,۱۱	۰,۱۳	۰,۱۸	۰,۱۳	۰,۱۳	
حمام قلعه	۰,۱۳	۰,۱۲	۰,۱۱	۰,۱۲	۰,۱	۰,۱۲	
جلیل آباد	۰,۱	۰,۰۹	۰,۱	۰,۰۹	۰,۰۹	۰,۱	
ارچنگان	۰,۰۹	۰,۰۸	۰,۰۷	۰,۰۵	۰,۰۷	۰,۰۶	
آقداش	۰,۰۷	۰,۰۹	۰,۰۸	۰,۰۶	۰,۰۷	۰,۰۶	
چرم	۰,۱۱	۰,۱۲	۰,۱۱	۰,۱۳	۰,۲۳	۰,۱۳	
E	-۰,۹۹	-۱,۰۰	-۰,۹۹	-۰,۹۷	-۰,۹۶	-۰,۹۸	
dj	۱,۹۹	۲	۱,۹۹	۱,۹۷	۱,۹۶	۱,۹۸	۱۱,۸۸
w	۰,۱۷	۰,۱۷	۰,۱۷	۰,۱۷	۰,۱۶	۰,۱۷	۱
F*	۰,۱۳	۰,۱۲	۰,۱۳	۰,۱۸	۰,۲۳	۰,۱۴	
F-	۰,۰۷	۰,۰۸	۰,۰۷	۰,۰۵	۰,۰۶	۰,۰۶	

طبق روش آنتروپی از محاسبه وزن‌ها نتیجه گرفتیم همه شاخص‌ها تقریباً از وزن یکسانی برخوردارند. بنابراین در روستاهای مورد مطالعه فرایندهای جهانی می‌تواند با مدیریت درست در ابعاد اقتصادی تاثیر بسزا و موثری داشته باشد.

محاسبه روش ویکور:

روش ویکور از نوع مدل‌های چند معیاره است که برای تصمیم‌گیری‌های پیچیده استفاده می‌شود. در این روش پس از نرمال کردن ماتریس و وزن دهی، به تعیین نقطه ایده‌آل مثبت و منفی در هر شاخص می‌پردازیم و مقدار سودمندی و مقدار تاسف را محاسبه کرده و بر اساس کمترین رتبه، رتبه‌بندی می‌کنیم.

جدول ۱۶: ماتریس نرمال شده شاخص‌های اقتصادی

نام روستا	خشت	سیرزار	قله زو	سینی	گرو	حمام قلعه	جلیل آباد	ارچنگان	آقداش	چرم
افزایش منافع درآمدی	۰,۰۱	۰,۱۷	۰,۰۸	۰,۱۵	۰,۰۳	۰,۰۰	۰,۰۸	۰,۱۳	۰,۱۷	۰,۰۴
ایجاد اشتغال	۰,۰۲	۰,۱۳	۰,۰۶	۰,۰۴	۰,۰۴	۰,۰۰	۰,۱۱	۰,۱۷	۰,۱۱	۰,۰۰
کارآفرینی	۰,۰۰	۰,۱۵	۰,۰۹	۰,۱۲	۰,۰۰	۰,۰۵	۰,۰۹	۰,۱۷	۰,۱۵	۰,۰۵

تقلید از سبک زندگی شهرنشینان	۰,۰۷	۰,۱۵	۰,۰۹	۰,۱۵	۰,۰۰	۰,۰۸	۰,۱۲	۰,۱۷	۰,۱۵	۰,۰۶		
شیوه مصرف	۰,۱۲	۰,۱۶	۰,۱۴	۰,۱۵	۰,۰۹	۰,۱۲	۰,۱۳	۰,۱۵	۰,۱۶	۰,۰۰		
تجمل گرایی	۰,۰۰	۰,۱۵	۰,۰۸	۰,۱۳	۰,۰۲	۰,۰۴	۰,۰۹	۰,۱۷	۰,۱۷	۰,۰۳	-S	*S
sum	۰,۲۲	۰,۹۲	۰,۵۴	۰,۷۴	۰,۱۷	۰,۲۹	۰,۶۲	۰,۹۵	۰,۹۱	۰,۱۸	۰,۹۵	۰,۱۷
R	۰,۱۲	۰,۱۷	۰,۱۴	۰,۱۵	۰,۰۹	۰,۱۲	۰,۱۳	۰,۱۷	۰,۱۷	۰,۰۶	۰,۱۷	۰,۰۶
Q	۰,۳۳	۰,۹۸	۰,۶۲	۰,۸۰	۰,۱۷	۰,۳۷	۰,۶۱	۱,۰۰	۰,۹۷	۰,۰۰	-R	*R
رتبه	۳	۹	۶	۷	۲	۴	۵	۱۰	۸	۱		

ماخذ: یافته‌های تحقیق (۱۳۹۹).

نتایج حاصل از روش ویکور بر اساس رتبه‌دهی بیانگر تاثیر گذاری فرآیندهای جهانی بر بهبود کیفیت زندگی روستاییان است. بیشترین تاثیر را در بعد اقتصادی فرآیندهای جهانی در روستای چرم که اولین رتبه را به خود اختصاص داده می‌باشد. روستای چرم از لحاظ متغیرهای (افزایش منابع درآمدی، ایجاد اشتغال و...) بیشترین تاثیر را در بین روستای دیگر به خود اختصاص داده است. روستای گرو رتبه دوم، خشت رتبه سوم، روستای حمام قلعه رتبه چهارم، جلیل آباد رتبه پنجم و قلعه زو، رتبه ششم، سینی رتبه هفتم، آقداش رتبه هشتم، سیرزار رتبه نهم و ارچنگان رتبه دهم را به خود اختصاص داده است که حاکی از قرار نگرفتن یا تاثیر پذیری کم این روستا در مقابل بعد اقتصادی فرآیندهای جهانی در این بعد می‌باشد.

جدول ۱۷: ماتریس نرمال شده شاخص های اجتماعی

نام روستا	چرم	آقداش	ارچنگان	جلیل آباد	حمام قلعه	گرو	سینی	قله زو	سیرزار	خشت	تغییر پوشش
تغییر پوشش	۰,۰۱	۰,۰۵	۰,۰۷	۰,۰۴	۰,۰۱	۰,۰۰	۰,۰۷۸	۰,۰۳	۰,۰۵	۰,۰۴	۰,۰۴
وحدت	۰,۰۱	۰,۰۶	۰,۰۵	۰,۰۲	۰,۰۱	۰,۰۰	۰,۰۵۰	۰,۰۵	۰,۰۷	۰,۰۴	۰,۰۴
حل اختلاف	۰,۰۱	۰,۰۷	۰,۰۷	۰,۰۴	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۸۳	۰,۰۶	۰,۰۷	۰,۰۴	۰,۰۴
باروری	۰,۰۲	۰,۰۵	۰,۰۷	۰,۰۵	۰,۰۱	۰,۰۱	۰,۰۸۶	۰,۰۵	۰,۰۶	۰,۰۴	۰,۰۴
کاهش جمعیت	۰,۰۳	۰,۰۴	۰,۰۷	۰,۰۵	۰,۰۱	۰,۰۰	۰,۰۶۰	۰,۰۳	۰,۰۵	۰,۰۴	۰,۰۴
مواد غذایی سالم	۰,۰۲	۰,۰۵	۰,۰۷	۰,۰۵	۰,۰۰	۰,۰۲	۰,۰۶۷	۰,۰۲	۰,۰۷	۰,۰۴	۰,۰۴
الگوی تغذیه	۰,۰۲	۰,۰۵	۰,۰۵	۰,۰۲	۰,۰۵	۰,۰۲	۰,۰۶۷	۰,۰۲	۰,۰۷	۰,۰۴	۰,۰۴
آگاهی مواد سرطانی	۰,۰۵	۰,۰۵	۰,۰۷	۰,۰۰	۰,۰۵	۰,۰۶	۰,۰۷۵	۰,۰۷	۰,۰۶	۰,۰۴	۰,۰۴
دانش و آگاهی	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۷	۰,۰۷	۰,۰۷	۰,۰۲	۱,۰۰	۰,۱۰	۰,۰۰	۰,۰۵	۰,۰۵
آموزش اینترنت	۰,۰۲	۰,۰۵	۰,۰۷	۰,۰۷	۰,۰۷	۰,۰۰	۰,۰۷۵	۰,۰۳	۰,۰۳	۰,۰۷	۰,۰۷
امنیت	۰,۰۵	۰,۰۶	۰,۰۶	۰,۰۷	۰,۰۰	۰,۰۴	۰,۰۸۳	۰,۱۱	۰,۰۶	۰,۰۴	۰,۰۴
امنیت مجازی	۰,۰۳	۰,۰۷	۰,۰۴	۰,۰۴	۰,۰۱	۰,۰۱	۰,۰۶۰	-۱,۱۹	۰,۰۷	۰,۰۴	۰,۰۴

گوشی هوشمند	۰,۰۴	۰,۰۳	۰,۰۹	۰,۷۱	۰,۰۰	۰,۰۶	۰,۰۷	۰,۰۷	۰,۰۷	۰,۰۲		
سرگرمی مجازی	۰,۰۰	۰,۲۹	-۰,۲۸	۱,۰۰	۰,۲۸	-۰,۲۹	-۰,۲۹	-۰,۲۹	۰,۲۹	۰,۲۸		
مسافرت	۰,۰۵	۰,۰۶	۰,۰۸	۰,۸۶	۰,۰۰	۰,۰۷	۰,۰۶	۰,۰۶	۰,۰۷	۰,۰۶		
تغییر ارزشهای روستایی	۰,۰۴	۰,۰۵	۰,۱۲	۰,۷۵	۰,۰۰	۰,۰۲	۰,۰۳	۰,۰۶	۰,۰۷	۰,۰۳		
ارزش های جهانی	۰,۰۴	۰,۰۵	۰,۱۵	۰,۸۳	۰,۰۰	۰,۰۳	۰,۰۵	۰,۰۷	۰,۰۶	۰,۰۱		
تغییر ارزش ها	۰,۰۴	۰,۰۴	۰,۱۰	۰,۷۸	۰,۰۰	۰,۰۱	۰,۰۴	۰,۰۷	۰,۰۵	۰,۰۲		
افزایش روابط	۰,۰۴	۰,۰۶	۰,۱۳	۱,۰۰	۰,۰۰	۰,۰۴	۰,۰۵	۰,۰۷	۰,۰۷	۰,۰۴		
فرد گرایی	۰,۰۴	۰,۰۶	۰,۱۶	۰,۸۳	۰,۰۶	۰,۰۵	۰,۰۶	۰,۰۶	۰,۰۷	۰,۰۶		
SI	۰,۴۷	۰,۷۱	-۰,۱۹	۱۵,۶	۰,۰۲	۰,۲۹	۰,۵۸	۰,۸۹	۰,۷۷	۰,۲۳	۱۵,۶	۰,۱۹
RI	۰,۰۷	۰,۰۷	۰,۱۶	۱,۰۰	۰,۰۶	۰,۰۷	۰,۰۷	۰,۰۷	۰,۰۷	۰,۰۶	۱	۰,۰۶
Q	۰,۰۳	۰,۰۳	۰,۰۵	۱,۰۰	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۳	۰,۰۴	۰,۰۳	۰,۵۱		
رتبه	۴	۷	۳	۱۰	۱	۲	۶	۸	۵	۹		

ماخذ: یافته‌های تحقیق (۱۳۹۹).

نتایج حاصل از روش از روش ویکور بر اساس رتبه‌دهی بیانگر تاثیر گذاری فرآیندهای جهانی بر بهبود کیفیت زندگی روستاییان است. فرآیندهای جهانی در روستای گرو که اولین رتبه را به خود اختصاص داده تاثیرپذیری بیشتری را از خود در بعد اجتماعی نسبت به سایر روستاها نشان داده است. که نشان دهنده این می‌باشد که متغیرهای (پوشش، وحدت، نزاع و...) در روستای گرو بیشترین تاثیر را در این روستا در مقابل فرآیندهای جهانی از خود نشان می‌دهد. روستای حمام قلعه در این بعد نیز رتبه دوم را به خود اختصاص می‌دهد. قله زو رتبه سوم، خشت رتبه چهارم، آقداش رتبه پنجم، جلیل آباد رتبه ششم، سیرزار رتبه هفتم ارچنگان رتبه هشتم، چرم رتبه نه و سینی بر خلاف دیگر روستاها رتبه ی آخر را به خود اختصاص داده است که حاکی از نشان دادن کمترین تاثیر در مقابل متغیرهای اجتماعی فرآیندهای جهانی و عدم تاثیر پذیری در این روستا می‌باشد.

جدول ۱۸: محاسبه مدل ویکور

نام روستا	خشت	سیرزار	قله زو	سینی	گرو	قلعه حمام	جلیل آباد	ارچنگان	آقداش	چرم
استفاده بی رویه	۰,۰۰	۰,۰۴	۰,۰۲	۰,۰۶	۰,۰۰	۰,۰۱	۰,۰۳	۰,۰۶	۰,۰۲	۰,۰۱
مصرف منابع جایگزین	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۳	۰,۰۳	۰,۰۳	۰,۰۰	۰,۰۴	۰,۰۵	۰,۰۶	۰,۰۳
وسایل نقلیه	۰,۰۳	۰,۰۶	۰,۰۵	۰,۰۶	۰,۰۰	۰,۰۱	۰,۰۵	۰,۰۵	۰,۰۶	۰,۰۲
الودگی	۰,۰۰	۰,۰۰	۰,۰۰	۰,۰۰	۰,۰۰	۰,۰۰	۰,۰۰	۰,۰۰	۰,۰۰	۰,۰۰
فناوری اطلاعات	۰,۰۴	۰,۰۴	۰,۰۳	۰,۰۴	۰,۰۰	۰,۰۶	۰,۰۴	۰,۰۵	۰,۰۴	۰,۰۴
وسایل ارتباط	۰,۰۲	۰,۰۴	۰,۰۳	۰,۰۳	۰,۰۰	۰,۰۶	۰,۰۴	۰,۰۶	۰,۰۶	۰,۰۱

انرژی پاک	۰,۰۰	۰,۰۴	۰,۰۳	۰,۰۴	۰,۰۰	۰,۰۵	۰,۰۵	۰,۰۴	۰,۰۶	۰,۰۳		
جدید	۰,۰۳	۰,۰۱	۰,۰۱	۰,۰۳	۰,۰۰	۰,۰۶	۰,۰۳	۰,۰۵	۰,۰۴	۰,۰۲		
تجاری	۰,۰۶	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۵	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۳	۰,۰۳	۰,۰۴	۰,۰۰		
بهداشتی	۰,۰۶	۰,۰۲	۰,۰۳	۰,۰۲	۰,۰۰	۰,۰۲	۰,۰۳	۰,۰۴	۰,۰۵	۰,۰۲		
آموزشی	۰,۰۰	۰,۰۰	۰,۰۰	۰,۱	۰,۰۰	۰,۰۰	۰,۱	۰,۱	۰,۱	۰,۰۰		
بهداشت محیط	۰,۰۰	۰,۱	۰,۰۰	۰,۱	۰,۰۰	۰,۰۰	۰,۰۰	۰,۱	۰,۱	۰,۰۰		
پارک	۰,۰۵	۰,۰۳	۰,۰۲	۰,۰۶	۰,۰۰	۰,۰۵	۰,۰۵	۰,۰۶	۰,۰۵	۰,۰۴		
زیرساخت	۰,۰۵	۰,۰۴	۰,۰۵	۰,۰۲	۰,۰۰	۰,۰۶	۰,۰۳	۰,۰۶	۰,۰۵	۰,۰۴		
انطباق	۰,۰۴	۰,۰۴	۰,۰۴	۰,۰۶	۰,۰۰	۰,۰۴	۰,۰۳	۰,۰۵	۰,۰۶	۰,۰۴		
تجهیزات	۰,۰۴	۰,۰۵	۰,۰۳	۰,۰۶	۰,۰۰	۰,۰۴	۰,۰۴	۰,۰۶	۰,۰۶	۰,۰۵		
انطباق با معماری	۰,۰۴	۰,۰۴	۰,۰۳	۰,۰۵	۰,۰۰	۰,۰۴	۰,۰۴	۰,۰۵	۰,۰۶	۰,۰۵	S-	S*
SI	۰,۵۵	۰,۶۱	۰,۵۱	۰,۷۴	۰,۰۳	۰,۵۷	۰,۶۳	۰,۸۸	۰,۸۸	۰,۴۶	۰,۰۳	۰,۸۸
RI	۰,۰۶	۰,۰۶	۰,۰۵	۰,۰۶	۰,۰۳	۰,۰۶	۰,۰۵	۰,۰۶	۰,۰۶	۰,۰۵	۰,۰۳	۰,۰۶
Q	۰,۸	۰,۷۹	۰,۴۷	۱,۰۲	۰,۰۰	۰,۸۱	۰,۷۳	۰,۹۹	۱	۰,۶۲	R-	R*
رتبه دهی	۶	۵	۲	۱۰	۱	۷	۴	۸	۹	۳		

ماخذ: یافته‌های تحقیق (۱۳۹۹).

نتایج حاصل از روش ویکور بر اساس رتبه دهی بیانگر تاثیر گذاری فرآیندهای جهانی بر بهبود کیفیت زندگی روستاییان است. فرآیندهای جهانی در روستای گروکه اولین رتبه را به خود اختصاص داده عملکرد مطلوبی از خود در بعد کالبدی- محیطی نسبت به سایر روستاها نشان داده است و بیان کننده این مطلب می‌باشد که روستای گرو به لحاظ متغیرهای (استفاده بی رویه از منابع طبیعی، مصرف منابع جایگزین و...) بیشترین تاثیرات را از فرآیندهای جهانی نسبت به سایر روستاها در این متغیرها از خود نشان داده است. روستای قله زو و چرم، جلیل آباد، سیرزار، خشت، حمام قلعه، ارچنگان و آقداش به ترتیب رتبه‌های دوم، سوم، چهارم، پنجم، ششم، هفتم، هشتم، نهم را به خود اختصاص داده‌اند. روستای سینی بر خلاف دیگر روستاها رتبه‌ی آخر را به خود اختصاص داده‌اند که نشان دهنده این نکته می‌باشد که این روستا در متغیرهای کالبدی- محیطی کمترین تاثیر را از فرآیندهای جهانی دارا می‌باشد.

محاسبه کلی مدل ویکور

جدول ۱۹: محاسبه کلی مدل ویکور

نام روستا	خشت	سیرزار	قله زو	سینی	گرو	حمام قلعه	جلیل آباد	ارچنگان	آقداش	چرم
افزایش درآمد	۰,۰۰	۰,۰۲	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۰	۰,۰۰	۰,۰۰	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۱
ایجاد اشتغال	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۱	۰,۰۱	۰,۰۱	۰,۰۰	۰,۰۰	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۰
کارافرینی	۰,۰۰	۰,۰۲	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۰	۰,۰۱	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۱
سبک زندگی شهرنشینان	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۰	۰,۰۱	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۱
شیوه مصرف	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۰
تجمل گرایی	۰,۰۰	۰,۰۲	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۰	۰,۰۱	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۰
فرهنگ پوشش	۰,۰۰	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۰	۰,۰۱	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۰
وحدت و یکپارچگی	۰,۰۰	۰,۰۲	۰,۰۱	۰,۰۱	۰,۰۰	۰,۰۰	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۰

حل اختلافات	۰,۰۰	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۱	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۰
باروری	۰,۰۰	۰,۰۲	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۰	۰,۰۰	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۱
کاهش جمعیت	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۱	۰,۰۱	۰,۰۰	۰,۰۰	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۱	۰,۰۱
مواد غذایی سالم	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۰	۰,۰۲	۰,۰۱	۰,۰۰	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۱
الگوی تغذیه	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۰	۰,۰۲	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۱
آگاهی مواد سرطان زا	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۰	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲
دانش و آگاهی	۰,۰۲	۰,۰۰	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۱	۰,۰۱
بکارگیری اینترنت	۰,۰۲	۰,۰۱	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۰	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۱
امنیت	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۱	۰,۰۰	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲
امنیت مجازی	۰,۰۰	۰,۰۲	۰,۰۱	۰,۰۱	۰,۰۰	۰,۰۰	۰,۰۱	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۱
گوشی هوشمند	۰,۰۱	۰,۰۱	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۰	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۱
سرگرمی های مجازی	۰,۰۰	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲
مسافرت	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۰	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲
ارزشهای روستاییان	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۰	۰,۰۱	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۱
ارزش های جهانی	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۰	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۰
تغییر ارزش ها	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۰	۰,۰۱	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۱
افزایش روابط	۰,۰۰	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۰	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۱
فرد گرایی	۰,۰۰	۰,۰۲	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲
استفاده بی رویه	۰,۰۰	۰,۰۲	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۰	۰,۰۰	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۱	۰,۰۱
منابع جایگزین	۰,۰۱	۰,۰۱	۰,۰۱	۰,۰۱	۰,۰۱	۰,۰۰	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۱
وسایل نقلیه	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۰	۰,۰۰	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۱
آلودگی	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۱	۰,۰۱	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۱
فناوری اطلاعات	۰,۰۲	۰,۰۱	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۰	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۱
وسایل ارتباطی	۰,۰۱	۰,۰۱	۰,۰۱	۰,۰۱	۰,۰۰	۰,۰۲	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۰
انرژی پاک	۰,۰۰	۰,۰۲	۰,۰۱	۰,۰۱	۰,۰۰	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۱
جدید	۰,۰۱	۰,۰۱	۰,۰۰	۰,۰۱	۰,۰۰	۰,۰۲	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۱
تجاری	۰,۰۲	۰,۰۰	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۰	۰,۰۱	۰,۰۱	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۰
بهداشتی	۰,۰۲	۰,۰۱	۰,۰۱	۰,۰۱	۰,۰۰	۰,۰۱	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۱
آموزشی	۰,۰۱	۰,۰۱	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۰	۰,۰۰	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۱
بهداشت محیط	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۰	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۱
پارک	۰,۰۲	۰,۰۱	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۰	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲
زیر ساخت	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۱	۰,۰۰	۰,۰۲	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۱
انطباق	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۰	۰,۰۱	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۱
تجهیزات	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۰	۰,۰۲	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲
انطباق با	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۰	۰,۰۱	۰,۰۱	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲

S- S*

معماری												
SI	۰,۴۲	۰,۷۴	۰,۵۴	۰,۷۶	۰,۱۵	۰,۴۹	۰,۶۱	۰,۹۰	۰,۸۶	۰,۴۱	۰,۹۰	۰,۱۵
RI	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۰۲
Q	۰,۶۸	۱,۷۷	۰,۳۴	۰,۷۲	۰,۰۰	۰,۵۶	۰,۷۲	۰,۹۴	۰,۷۸	۰,۲۰	R-	R*
رتبه دهی	۵	۱۰	۳	۷	۱	۴	۶	۹	۸	۲		

ماخذ: یافته‌های تحقیق (۱۳۹۹).

جدول ۲۰: رتبه‌بندی روستاهای دهستان بر اساس تاثیر فرآیندهای جهانی بر کیفیت زندگی روستاییان

نام روستا	بعد محیطی - کالبدی	بعد اجتماعی	بعد اقتصادی	رتبه دهی کلی در همه ابعاد
خشت	۶	۴	۳	۵
سیرزار	۵	۷	۹	۱۰
قله زو	۲	۳	۶	۳
سینی	۱۰	۱۰	۷	۷
گرو	۱	۱	۲	۱
حمام قلعه	۷	۲	۴	۴
جلیل آباد	۴	۶	۵	۶
ارچنگان	۸	۸	۱۰	۹
آفدش	۹	۵	۸	۸
چرم	۳	۹	۱	۲

ماخذ: یافته‌های تحقیق (۱۳۹۹)

همانطور که رتبه روستای گرو در محاسبه مدل ویکور به تفکیک ابعاد اقتصادی (رتبه ۲)، اجتماعی (رتبه ۱)، کالبدی - محیطی (رتبه ۱) را به خود اختصاص داده است در رتبه‌بندی نهایی حاصل از مدل ویکور نیز که همه ابعاد (شاخص‌ها) کیفیت زندگی با هم مورد تحلیل قرار گرفته‌اند، بیان کننده این مطلب می‌باشد که روستای گرو اولویت اول را در بین روستاهای مورد مطالعه در تاثیرپذیری از فرآیندهای جهانی به خود اختصاص داده است. که با میزان جمعیت روستا که پرجمعیت ترین روستای دهستان کبود گنبد می‌باشد مطابقت دارد.

نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر عوامل موثر بر کیفیت زندگی روستاییان را در فرآیند جهانی شدن در بین ۱۰ روستای دهستان کبودگنبد، با ۱۱۸ نمونه پرسشنامه مورد مطالعه قرار داده است. این مطالعه با استفاده از روش پیمایشی انجام شد. ابزار جمع‌آوری اطلاعات پرسش‌نامه بود. نتایج به دست آمده از تجزیه و تحلیل نشان دهنده آن بود که فرآیندهای جهانی بر کیفیت زندگی روستاییان چه تاثیراتی بر جای گذاشته است که می‌توان گفت فرآیندهای جهانی در روستاهای دهستان کبود گنبد در بعد اجتماعی تاثیرات معناداری داشته است، بیشترین تاثیر در این بعد را تغییر فرهنگ روستاییان با میانگین (۳,۲) به خود اختصاص داده و کمترین تاثیرپذیری را در این بعد شاخص گوشی‌های هوشمند با میانگین (۱,۴۷) به خود اختصاص داده است. در بعد اقتصادی تحقیق نیز فرآیندهای جهانی تاثیر معناداری داشته است که بیشترین تاثیر را در این بعد شاخص تقلید از سبک زندگی شهرنشینان با میانگین (۳,۲۷) به خود اختصاص داده است، و کمترین تاثیر پذیری را شاخص شاخص اشتغال مولد و پایدار با میانگین (۲,۳) به خود اختصاص داده است. در بعد کالبدی - محیطی بیشترین تاثیر را شاخص استفاده از وسایل نقلیه با میانگین (۳,۱۴) و کمترین تاثیرپذیری در این بعد را شاخص امکانات تجاری با میانگین (۱,۶۱) به خود اختصاص داده است. نتایج حاصله از مدل ویکور نشان می‌دهد که با تفکیک ابعاد روستای چرم در بعد اقتصادی با گرفتن رتبه یک بالاترین تاثیرپذیری را در این بعد در میان روستاهای

دیگر داشته است، روستای گرو با گرفتن رتبه یک در دو بعد اجتماعی و کالبدی- محیطی بیشترین تأثیرپذیری را در این ابعاد از خود نشان می‌دهد. در کل آزمون ویکور برای تمام شاخص‌ها گرفته شد و روستای گرو با کسب رتبه یک به عنوان تأثیر پذیرفته‌ترین روستای این دهستان به لحاظ تأثیر پذیری از فرایندهای جهانی شناخته شد. نتایج بررسی نشان دهنده این نکته می‌باشد که ضعف اصلی روستاهای کشور در این است که تأثیرات جهانی شدن در تمام شاخص- های کیفیت زندگی مشاهده نمی‌شود، بلکه عمده تأثیرات حاکی از تأثیر گذاری بر فرهنگ و تمایل به روحیه گرایی در روستاییان می‌باشد و تأثیراتی در شاخص‌های کارآفرینی، ایجاد اشتغال و... که منجر به پویایی و عدم مهاجرت در روستاها شود مشاهده نمی‌شود. همانطور که نتایج تحقیق گویای آن است روستاییان بیشتر از ابعاد منفی جهانی شدن تأثیر پذیرفته اند. می‌توان تأثیر مثبت فرایندهای جهانی را در افزایش استفاده روستاییان از تلفن همراه، کامپیوتر و رسیدگی به دکوراسیون منازل دانست. همچنین در روستاهای مورد مطالعه نیز مسیر تغییرات به سمت افزایش تقاضا برای خرید کالاهای مصرفی است. به طوری که ضرورت تزئینی وسایل زندگی بیشتر از ضرورت کارکردی آن هاست. بنابراین فرایندهای جهانی با گسترش روزافزون خود در کشور تأثیرات منفی و در عین حال مثبتی را می‌تواند از خود به جای بگذارد که هر چند شهرها توانسته‌اند علاوه بر تأثیرات منفی از تأثیرات فرایندهای جهانی در جهت مثبت آن نیز بهره ببرند اما روستاها به لحاظ اینکه آسیب پذیرتر از شهرها هستند به گونه‌ای متفاوت از فرایندهای جهانی تأثیر می‌پذیرند که بیشتر تأثیرات منفی آن را شامل می‌شود و در نهایت مهاجرت آن‌ها را در پی خواهد داشت. ورود خدمات زیربنایی و عمرانی به روستا، ورود وسایل ارتباط جمعی جدید، ارتباط با شهرنشینان و ... منجر به حرکت جامعه روستایی از سبک زندگی روستایی به سمت سبک زندگی شهری و یکپارچه جهانی شده است. تغییر در عادات و حرکت به سمت جامعه مصرفی از دیگر ویژگی‌های مهم این تأثیرات می‌باشد. به نظر می‌رسد جامعه روستایی با ویژگی‌های خود در فرآیند جهانی شدن آسیب پذیرتر است. با این حال توجه به آثار مثبت و منفی جهانی شدن بر جامعه روستایی کشور، می‌تواند فرصت‌های متعددی را نیز از ابعاد مختلف برای روستاها به وجود آورد. کمک به توسعه فرصت‌های شغلی به ویژه در بخش خدمات، افزایش سطح دانش و آگاهی سیاسی و فرهنگی، برخورداری از فرصت‌های مناسب برای به فعلیت رساندن استعدادهای درونی نمونه‌هایی از آثار مثبت جهانی شدن بر جامعه روستایی کشور می‌تواند باشد. از این رو برنامه ریزان باید در تصمیم‌گیری‌های خود به نحوی عمل کنند که تأثیرات مثبت فرایندهای جهانی روز به روز در روستاهای ما گسترش یابد و موجب افزایش درآمد روستاییان، کارآفرینی، اشتغال و ... که موجب ثبات جمعیت و جلوگیری از مهاجرت و در نتیجه بهبود کیفیت زندگی روستاییان را در پی داشته باشد. بدین منظور لازم است راهکارهای زیر با توجه خاص به تجربیات جهانی در فرآیند جهانی شدن به منظور کاهش آثار منفی آن بر روستاها، مورد توجه برنامه‌ریزان کشور قرار گیرد:

- توانمند سازی روستاییان در جهت استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات.
  - تاکید بر حقوق روستاییان.
  - توسعه آموزش و مهارت‌های شغلی و حرفه‌ای.
  - حمایت از حقوق کارگران روستایی و امنیت شغلی آنان.
  - تقویت باورها و ارزش‌های بومی و اجتماعی در مقابل تبعات منفی جهانی شدن.
  - تامین امنیت روستاییان در دسترسی به نیازهای هیئی همچون بهداشت، غذا، پوشاک و درمان.
  - تامین فرصت‌های برابر شغلی.
- بی تردید، دستیابی به اهداف فوق نیازمند پاره‌ای اقدامات نرم افزاری مرتبط با ساختار برنامه‌ریزی کشور است. تغییر نگرش به جهانی شدن و نقش آن در در بهبود کیفیت زندگی با در نظر گرفتن رویکرد "جهانی شدن و توسعه" به جای رویکرد "جهانی شدن در توسعه"، سرآغاز تحول نرم افزاری در این بخش محسوب می‌شود که می‌تواند نقش بسزایی در کاهش چالش‌های فراروی جامعه روستایی در فرآیند جهانی شدن داشته باشد.

منابع

- افتخاری، رکن‌الدین، فتاحی، احمد و پور طاهری، مهدی (۱۳۸۹). ارزیابی کیفیت زندگی در نواحی روستایی (مطالعه موردی: دهستان خاوه شمالی، استان لرستان)، فصلنامه پژوهش‌های جغرافیای انسانی، ۲(۴۳)، ۱۳-۳۳.
- پوراحمد، احمد، رستمی، شایان. (۱۳۸۴). جهانی شدن و شهر، انتشارات جهاد دانشگاهی، پژوهشگاه علوم انسانی، فرهنگ و مطالعات اجتماعی.
- جامعه پژوهی فرهنگی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی سال دوم، شماره اول، بهار و تابستان، ۱۳۹۰: ۲۵-۴۹.
- خواجه نوری، بیژن، مقدس، علی اصغر. (۱۳۸۷). رابطه بین تصور از بدن و فرآیند جهانی شدن، جامعه‌شناسی کاربردی، سال بیستم، شماره ۳۳، بهار ۱۳۸۷.
- رضوانی، محمدرضا، منصوریان، حسین و شکیبا، علیرضا. (۱۳۸۷). ارزیابی کیفیت زندگی در نواحی روستایی، فصلنامه علمی پژوهشی و رفاه اجتماعی، سال هشتم، شماره ۳۱ و ۳۰.
- شیبانی، عبدالکریم، سرفرازی، مهرزاد، قوانلو، الهام، (۱۳۹۰)، تاثیرهای جهانی شدن بر هویت قومی ایل قشقایی، فصلنامه مطالعات راهبردی جهانی شدن، سال دوم، پیش شماره سوم، ۱۱-۱۳۰.
- صابونچی، زهره. (۱۳۹۰). نگرش برنامه چهارم توسعه به کیفیت زندگی و بررسی میزان تحقق شاخص‌های آن، فصلنامه جغرافیا و برنامه ریزی - ۱۶(۴۰) ۲۲۸-۲۰۱.
- طاهر خانی، مهدی. (۱۳۸۳). اثرهای جهانی شدن بر جوامع روستایی (شواهد و تجارب)، مجموعه مقالات کنگره توسعه روستایی: چالش‌ها و چشم‌اندازها، تهران، موسسه توسعه روستایی ایران.
- غفاری، غلامرضا، امیدی، رضا. (۱۳۸۸). کیفیت زندگی شاخص توسعه اجتماعی، تهران، شیرازه. ۲۵.
- قنبری، یوسف، رحیمی، حمزه و احمدیان، مهدی. (۱۳۹۲). سنجش و ارزیابی شاخص کیفیت زندگی در مناطق روستایی، نشریه پژوهش و برنامه ریزی روستایی، ۳(۲۴)، ۷۳-۹۶.
- محمدنژاد، علی، خدادادی، پروین. (۱۳۹۰)، بررسی تاثیر رسانه‌های مجازی در عصر جهانی شدن بر عرصه زیست اجتماعی روستاها، مجموعه مقالات اولین همایش جغرافیا و برنامه ریزی توسعه روستایی (دانشگاه فردوسی مشهد).
- مرکز آمار ایران. (۱۳۹۰). سالنامه آماری استان خراسان رضوی.
- مرکز آمار ایران، شناسنامه آبادی‌های استان خراسان رضوی، سالهای ۱۳۹۵-۱۳۹۰.
- نجارزاده، محمد. (۱۳۹۰). بررسی تفاوت‌های سبک زندگی گروه‌های شهری و روستایی در ارتباط با فرآیند جهانی شدن فرهنگی، مطالعه موردی: اصفهان و روستاهای آن، جامعه‌شناسی کاربردی، ۱۳۹۱، جلد ۲۳، شماره ۴، ۱۶۴-۱۴۳.
- وثوقی، منصور، ایمانی، علی، کاظمی، جهانی شدن و تحولات ساختاری در جامعه روستایی. (۱۳۸۸). مجله جامعه‌شناسی معاصر، سال دوم/شماره اول/زمستان ۸۸.
- Roberts, Q. (2008). Learning from the Media: Perceptions of “America” From Chinese Students and Scholars, University of Maryland, College Park.
- Sapkota, J.B., (2011), Impacts of Globalization on Quality of life Evidens from Developing countries, Global Institute for Asian Regional Integration (GI ARI) Working paper 2011-E-1
- Scott, Robery E, (2001), NAFTA Simpacntion the stuts: the industris and stats. that suffered the most in the Agreements first seven years. Economic policy in stiute Brieting paper; Washing ton, doc
- Sposto, Alfredo G. Zaleski, A, (1999), Economic Freedom and Qulity of life, consfitutional political Economy, 10, 185-197
- Tondon, S., 2004. Gblalizin and culture, availble on satishtandon.com accessed on apri 5, 1991.
- Zoellick, Robert B, (2001), Remarks at the national Foreign trade COUNCIL, July 260